

3. Пашковская И.Г. Газопровод «Набукко»: проект создания / И.Г. Пашковская // Мировая экономика и междунар. отношения. – 2010. – № 4. – С. 71-80.
4. Пашковская И.Г. Проблемы энергетического обеспечения Европейского Союза / И.Г. Пашковская // Там же. – 2008. – № 10. – С. 51-56.
5. Christie E.H. Resilience and Conflict in European Natural Gas Relations / E.H. Christie [Electronic resource] // The Journal of Energy Security. – 27 October 2013. – Mode of access : [http://www.ensec.org/index.php?option=com\\_content&view=article&id=215:resilience-and-conflict-in-european-natural-gas-relationships&catid=100:issuecontent&Itemid=352](http://www.ensec.org/index.php?option=com_content&view=article&id=215:resilience-and-conflict-in-european-natural-gas-relationships&catid=100:issuecontent&Itemid=352).
6. Doran P.B. Collective Energy Security: The New Approach for Europe / P.B. Doran [Electronic resource] // The Journal of Energy Security. – 19 February 2015. – Mode of access : [http://www.ensec.org/index.php?option=com\\_content&view=article&id=177:collective-energy-security-a-new-approach-for-europe&catid=92:issuecontent&Itemid=341](http://www.ensec.org/index.php?option=com_content&view=article&id=177:collective-energy-security-a-new-approach-for-europe&catid=92:issuecontent&Itemid=341).
7. Rosner K. Closing the Gap Between Energy & National Security Policy / K. Rosner [Electronic resource] // The Journal of Energy Security. – 18 May 2014. – Mode of access : [http://www.ensec.org/index.php?option=com\\_content&view=article&id=245:closing-the-gap-between-energy-a-national-security-policy&catid=106:energysecuritycontent0510&Itemid=361](http://www.ensec.org/index.php?option=com_content&view=article&id=245:closing-the-gap-between-energy-a-national-security-policy&catid=106:energysecuritycontent0510&Itemid=361).
8. Бараннік В. Енергетична безпека: регіональний вимір [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.db.niss.gov.ua/docs/energy/EnSecBal.pdf>.
9. Земляний М.Г. До оцінки рівня енергетичної безпеки. Концептуальні підходи / М.Г. Земляний // Стратегічна панорама. – 2009. – № 2. – С. 64.
10. Суходоля О.М. Енергоефективність економіки у контексті національної безпеки: методологія дослідження та механізми реалізації: монографія / О.М. Суходоля. – К. : Вид-во НАДУ, 2006. – 424 с.
11. Norway – an Energy Nation [Electronic resource]. – Mode of access : [http://www.emb-norway.ca/norway\\_and\\_canada/Political-Priorities/Norway---an-energy-nation/#.VfvR6Zfy2Vr](http://www.emb-norway.ca/norway_and_canada/Political-Priorities/Norway---an-energy-nation/#.VfvR6Zfy2Vr).
12. Реформирование электроэнергетики – мировые тенденции [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.rao-ees.ru/ru/reforming/foreign/show.cgi?content.htm>.
13. Energy Community: Official Website [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.energy-community.org/pls/portal/docs/530177.PDF>.
14. Energy, transport and environment indicators. – Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2011. – 211 p.
15. Europe in figures – Eurostat Yearbook 2014. – Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2015. – 692 p.
16. 2014 Survey of Energy Resources [Electronic resource] // World Energy Council. – Mode of access : [http://www.worldenergy.org/documents/ser\\_2014\\_report\\_1.pdf](http://www.worldenergy.org/documents/ser_2014_report_1.pdf).

УДК 331.556.4

**Дерід І.О.**  
кандидат економічних наук,  
доцент кафедри економічної теорії  
Харківського національного університету  
імені В.Н. Каразіна

## СУЧАСНІ РИСИ МІЖНАРОДНОЇ МОБІЛЬНОСТІ РОБОЧОЇ СИЛИ

Стаття присвячена аналізу сучасних рис міжнародної трудової мобільності. Наведені дані по міграції, рівням заробітних плат в розвинених країнах та країнах, що розвиваються, грошовим переказам з-за кордону. Розглянуто основні типи міжнародної трудової мобільності, проблеми та перспективи кожного із них.

**Ключові слова:** мобільність робочої сили, трудова міграція, ринок праці, низькокваліфікована робоча сила, висококваліфікована робоча сила, грошові перекази, внутрішньокорпоративна трудова мобільність.

### Дерид И.А. СОВРЕМЕННЫЕ ЧЕРТЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ МОБИЛЬНОСТИ РАБОЧЕЙ СИЛЫ

Статья посвящена анализу современных черт международной трудовой мобильности. Приведены данные по миграции, уровням заработных плат в развитых странах и развивающихся странах, денежным переводам из-за границы. Рассмотрены основные типы международной трудовой мобильности, проблемы и перспективы каждого из них.

**Ключевые слова:** мобильность рабочей силы, трудовая миграция, рынок труда, низкоквалифицированная рабочая сила, высококвалифицированная рабочая сила, денежные переводы, внутрикорпоративная трудовая мобильность.

### Derid I.O. MODERN FEATURES OF INTERNATIONAL LABOR MOBILITY

The article is devoted to the analysis of the modern features of labor mobility. The data on migration, wages levels in the developed and developing countries, remittances from abroad are presented. The major types of labor mobility, the problems and perspectives of each of them are reviewed.

**Keywords:** labor mobility, labor migration, labor market, low-skilled labor, highly skilled labor, remittances, intra-corporate labor mobility.

**Постановка проблеми.** У більшості випадків причини міграції пов'язані із пошуком роботи. Дослідниками виведена закономірність, що найбільша кількість емігрантів з тих країн, де найнижчий рівень зарплат (тобто висока частка бідних робітників) і низький рівень соціального захисту, а також із країн, де розгорілася гостра конфліктна ситуація [1, р. 3]. Як правило, мігранти стикаються із значними соціальними та економічними проблемами протягом міграційного процесу. При цьому метою більшості мігрантів є країни Великої двадцятки. Дослідження свідчать, що нині 1/5 власного населення країн із розвинутою економікою – це люди

старші за 60 років, до 2050 року очікується, що кількість цієї вікової категорії в розвинених країнах сягне 30%. У той самий час у багатьох країнах, що розвиваються, частка людей понад 60 років не перевищує 10%. Це означає, що в найближчому майбутньому саме трудові ресурси з країн, що розвиваються, будуть забезпечувати нестачу робочої сили в розвинених країнах і наповнювати фонди соціального страхування [1, р. 3]. З огляду на масштабність міграційних процесів у світі, теоретичні свідчення вчених про взаємовигідність цього процесу для розвинених країн та країн, що розвиваються, та наявність багатьох практичних проблем у цьому про-

цесі, виявлення сучасних рис міжнародної трудової мобільності є надзвичайно актуальним.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Серед сучасних дослідників популярним є вивчення питань міжнародної мобільності робочої сили для окремих країн чи регіонів світу: А.О. Нестерова розглядає питання мобільності робочої сили в ЄС [2] та питання немобільності [3], С.В. Рязанцев акцентує увагу на проблемі трудової імміграції в Росію [4], представництвом в Україні Міжнародної організації з міграції у 2013 році було проведено дослідження з питання міжнародної міграції в Україні [5]. Не менше уваги приділяють проблемам інтеграції іммігрантів К. Зайка [6], І. Цапеко [7], М. Малахов [8].

**Постановка завдання.** Завдання дослідження полягає в аналізі сучасних рис міжнародної мобільності робочої сили та визначенні проблем та перспектив цього виду міжнародних економічних відносин.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** На 2013 рік кількість міжнародних мігрантів у світі склала 232 млн осіб, що становить 3% від населення землі [1, р. 3]. Перше місце у світі за кількістю іноземних мігрантів, що перебувають у країні, у 2013 році зайняли США (46 млн), на другому місці Російська Федерація (11 млн), далі Німеччина (10 млн), Саудівська Аравія (9 млн), Об'єднані Арабські Емірати (8 млн), Великобританія (8 млн), Франція (7 млн), Канада (7 млн), Австралія (6 млн), Іспанія (6 млн) [9]. Звісно не усі ці мігранти представляють трудових мігрантів, однак відомо, що за останні десять років, іммігранти забезпечили 47% приросту в складі робочої сили у США, 45% – в Канаді та 70% – в Європі [1, р. 11].

Слоган Міжнародної організації з міграції лунає так: «Міграція для загального блага» [5]. При цьому на сьогоднішній день із міграцією пов'язано багато проблем: інтеграція мігрантів у країнах, що їх приймають, «втеча розумів» з країн – експортерів робочої сили, особиста безпека іммігрантів та інші [10]. Досвід свідчить, що в більшості країн трудові іммігранти більше платять податків та соціальних внесків, ніж дійсно отримують на руки, при цьому забезпечуючи країну, що їх приймає, не тільки вищезазначеними сумами, але і необхідними їй трудовими ресурсами. Як правило, іммігранти в розвинених країнах претендують або на робочі місця в секторах, що розширюються і потребують додаткової робочої сили (це зазвичай сектор охорони здоров'я та високотехнологічний сектор, наука), або на місця в неперспективних для місцевого населення професіях (помічники по домашньому господарству та інше). Протягом останнього десятиліття в розвинених країнах значно зростає частка високоосвічених іммігрантів, що зробило серйозний внесок у підвищення продуктивності та інноваційності виробництва цих країн. Крім того, мігранти через грошові перекази на батьківщину сприяють економічному добробуту своїх сімей, а повертаючись додому, вони, як правило, забезпечені отриманими за кордоном знаннями, досвідом та фінансовим капіталом, що можна використати при створенні власного бізнесу вдома [1, р. 1]. Таким чином, теоретично населення приймаючої сторони та іммігранти не мають конкурувати між собою за робочі місця, однак практика часто доводить протилежне.

Зазвичай імміграція негативно відображається на рівні заробітної плати в розвинених країнах, при цьому позитивно впливаючи на доходи власників інших факторів виробництва (землі, капіталу) [11, р. 4]. У 2008 році за дослідженнями вчених в середньому робітник у США заробляв у п'ять разів більше, ніж

працівник з такою ж продуктивністю праці в країні, що розвивається [11, р. 3]. Така диференціація рівнів заробітних плат була наявною, навіть не зважаючи на те, що у 2008 році в розвинених країнах рівень заробітної плати через кризу впав порівняно із 2007 роком на 0,3% [16, р. 6]. Хоча іммігранти зазвичай отримують заробітну платню в приймаючій країні нижче, ніж національні робітники цієї країни, зважаючи на розрив у рівні оплати праці між країнами, все одно працівник-іммігрант вочевидь буде настільки задоволеним своєю заробітною платню, якщо працевлаштується в розвиненій країні, що навряд чи буде очікувати чи вимагати підвищення платні. Крім того, самі роботодавці, будучи ознайомлені із рівнем заробітної платні на батьківщині робітника, завжди матимуть на руках «козир». Причин, з яких іммігранти отримують заробітну платню нижчу, ніж вітчизняні робітники, безліч. Зокрема, недовіра до чужинців, невпевненість у рівні освіти, здобутої в іншій країні, невпевненість у вміннях, складності в оформленні іноземців на роботу та інше [12, р. 51]. Крім того, навіть незважаючи на міжнародну диференціацію рівнів заробітної плати та нижчу оплату праці іммігрантів, ніж національних робітників, приплив робочої сили з-за кордону спричиняє збільшення пропозиції праці і, як наслідок, – зниження її ціни (заробітної плати). Наразі твердження, що масштабна імміграція є основною причиною стагнації рівня заробітних плат у розвинених країнах, є спірним. Одні статистичні дані доводять, що протягом 1990–2007 років річний дохід середнього робітника в США зріс на 5,100 дол. США (у фіксованих доларах 2005 року) [13]. Інші джерела зазначають, що з 2000-х років до сьогодні рівень заробітної плати у США зростає надзвичайно слабо [14].

Крім того, незважаючи на те, що міжнародна мобільність робочої сили є проявом світової лібералізації поряд із вільним рухом капіталів, товарів та послуг, навіть найбільш відкриті для світової торгівлі країни (Чилі, Сінгапур, Великобританія, Гонконг, Китай та інші) більше ніж стримані у питанні відкриття своїх кордонів для робочої сили з-за кордону. Уряди багатьох країн підтримують агентства, що займаються залученням до країни іноземних інвесторів, однак немає такої ситуації із залученням іноземних працівників. Іноземні робітники мають справу із імміграційною службою, задача якої обмежити в'їзд, а не сприяти йому. Дослідники зазначають, що такий стан речей пояснюється тим, що розвинені країни є експортерами капіталу, тому вони активно підтримують лібералізацію руху капіталу у світі і мають для цієї підтримки необхідну силу. Країни, що розвиваються, є потенційними експортерами робочої сили, однак не мають на міжнародній арені достатнього впливу, аби досягти лібералізації в цьому аспекті [15, р. 275].

На думку дослідників С. Степхенсон та Г. Хафбауер (S. Stephenson, G. Hufbauer), значна проблема в питанні міжнародної мобільності робочої сили полягає у відсутності чіткого розрізнення у ставленні до тимчасового в'їзду робочої сили та в'їзду трудових іммігрантів з метою зміни постійного місця проживання [15, р. 276-277]. Згідно з рекомендаціями ООН, необхідно розрізнити відвідувачів (в'їзд в іноземну державу на строк до трьох місяців), короткострокових мігрантів (від трьох місяців до трьох років), довгострокових мігрантів (більше року). Чітке розуміння різниці між тимчасовою трудовою міграцією та зміною постійного місця проживання робітників дозволило б зняти принаймні соціальну напруже-

ність в питанні трудової імміграції, адже тимчасовий в'їзд зазвичай означає, що основою для в'їзду на визначений термін була наявність в країні попиту на працю даної людини і, що виконавши свою роботу, іноземний громадянин залишить територію приймаючої країни і не буде знаходитися на утриманні іноземної країни, не створюватиме конкуренцію для місцевих робітників.

Таким чином, у значній своїй частині міжнародна мобільність робочої сили відбувається з причин низьких рівнів оплати праці та безробіття в країнах, що розвиваються. Така трудова міграція є життєво необхідною для багатьох країн, що розвиваються. Так, наприклад, за офіційними статистичними даними Федеральної міграційної служби Росії, в останні роки число громадян Республіки Таджикистан, що знаходяться на території Російської Федерації, варіюється навколо позначки 1-1,2 млн осіб. Абсолютна більшість з цієї кількості – трудові мігранти та члени їх родин. За даними Всесвітнього банку, у віці до 30 років за межами своєї країни роботу шукають 40% населення Республіки Таджикистан. Протягом останніх років грошові перекази таджицьких трудових мігрантів з Росії у середньому становили понад 40% ВВП республіки. У 2014 році такі перекази сягнули 42,7% ВВП (90% переказів з Російської Федерації, 3,83 млрд дол.), поставивши Таджикистан на перше місце у світі серед економік, що найбільше залежать від грошових переказів з-за кордону [16]. Що стосується України, то навіть до загострення економічної та політичної ситуації країна займала активну позицію в міжнародній трудовій міграції: із січня 2010 року по червень 2012 року 1,2 млн осіб, тобто 3,4% населення у віці від 15 до 70 років, працювали чи шукали роботу за кордоном. За напрямками міграції у цей період спостерігалася така ситуація: 43% – Росія, 14% – Польща, по 13% – Італія та Чехія, 5% – Іспанія, 2% – Угорщина, 2% – Португалія та 8% – решта країн світу. За видами діяльності 46% українських трудових мігрантів працювали чи шукали роботу на будівництві, 18% – у сфері домашнього догляду, 11% – у сільськогосподарському секторі, 9% – в оптовій та роздрібній торгівлі, по 4% відповідно – у готельному та ресторанному секторі, у транспортному секторі, у промисловості, на решту 4% припадали усі інші види діяльності. Таким чином, більшість українців за кордоном являють собою саме приплив низькокваліфікованої робочої сили, хоча близько 30% із них мають закінчену або базову незакінчену вищу освіту. При цьому обсяги грошових переказів з-за кордону в Україну на 2011 рік сягнули 7,5 млрд дол. США [5].

На особливу увагу заслуговує такий вид трудової мобільності, як внутрішньокорпоративне переміщення робочої сили. До представників такого виду міжнародної мобільності робочої сили належать особи, що надають послуги від одного представництва транснаціональної компанії іншому представництву, що знаходиться в іноземній країні. Можливість такого переміщення робочої сили передбачена Генеральною угодою про торгівлю послугами (GATS) у рамках діяльності Світової організації торгівлі. Варто зазначити, що в загальних масштабах міграційних потоків внутрішньокорпоративне переміщення робочої сили не складає значних величин. Наприклад, до Німеччини як до найбільшої економіки ЄС у 2012 році прибуло 6,634 внутрішньокорпоративних робітників з-за кордону, при тому, що загальна кількість іммігрантів у цьому році в Німеччині склала 501,000 осіб [17]. Вочевидь, що саме такий вид трудової мобільності

представляє рух висококваліфікованої робочої сили. Крім того, ця робоча сила з-за кордону перебуває не в умовах боротьби за своє місце на ринку праці приймаючої країни, а довівши свою ефективність на вітчизняному ринку в рамках роботи на транснаціональну компанію, задовольняє цільовий попит на свої знання та вміння в закордонному філіалі цієї ж транснаціональної компанії. У даному випадку ТНК дійсно зацікавлені у такій мобільності робочої сили та їх адміністрацію не лякають складності даного процесу, оскільки такі переміщення здатні створити значну додану вартість у випуску ТНК.

**Висновки з проведеного дослідження.** Як висновок із проведеного дослідження можна зазначити таке. Міжнародна мобільність робочої сили є неоднорідним явищем. Різні види міжнародної трудової мобільності мають свої власні економічні причини і наслідки.

Найбільшу частку міжнародної трудової мобільності продовжують займати низькокваліфіковані мігранти з країн, що розвиваються. Метою цих мігрантів здебільшого є країни Великої двадцятки. Причина міграції – низький порівняно з приймаючими країнами рівень заробітної платні та високий рівень безробіття. Рух такої робочої сили зазвичай зустрічається з опором влади приймаючих країн (обмежуюча в'їзд політика), із незадоволенням національної робочої сили (гіпотеза стагнації рівня заробітних плат в країні з причин масштабної імміграції) та із нерівним ставленням до себе роботодавців (нижчий рівень оплати праці, недовіра, невпевненість в професійній придатності). Для країн, що розвиваються, такий тип мобільності робочої сили є життєво необхідним, оскільки грошові перекази з-за кордону сягають у таких країнах значних обсягів і підтримують сукупний попит. Зменшення опору такій трудовій мобільності можна було б очікувати у разі орієнтації іммігрантів на тимчасову, сезонну роботу за кордоном, для в'їзду на виконання якої створювалася б легші умови. Тимчасова або сезонна міграція забезпечує приймаючу країну додатковою робочою силою лише в той період, коли на неї виникає попит.

Міграція висококваліфікованої робочої сили у галузі, що активно розвиваються і потребують «вливання розумів», достатньо активно підтримується урядами розвинених країн та обертається для країн, що розвиваються, втратою свого інтелектуального потенціалу. Найбільш прогресивною та взаємовигідною для розвинених країн та країн, що розвиваються, є внутрішньокорпоративний міжнародний рух робочої сили. Транснаціональні корпорації зацікавлені у такому виді трудової мобільності і як сильні гравці міжнародного ринку забезпечують нормальні умови для неї.

#### БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. The contribution of labour mobility to economic growth [Electronic resource] / International Labour Organization // Joint paper for G20 Labour and Employment Ministers' Meeting Ankara, Turkey, 3-4 September 2015. – 33 p. – Mode of access : [http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms\\_398078.pdf](http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_398078.pdf).
2. Нестерова А.А. Мобильность рабочей силы в Европейском союзе [Электронный ресурс] / А.А. Нестерова // Журнал международного права и международных отношений. – 2012. – № 4. – Режим доступа : <http://elib.bsu.by/handle/123456789/31286>.
3. Нестерова А.А. К вопросу о теории немобильности / А.А. Нестерова // Беларусь в современном мире: материалы XIII Международной конференции, посвященной 93-летию образования Белорусского государственного университета, 30 октября 2014 г. / редкол.: В.Г. Шадурский [и др.]. – Минск : Изд. центр БГУ, 2014. – 411 с.

4. Рязанцев С.В. Трудовая иммиграция в Россию: старые проблемы и новые подходы к регулированию / С.В. Рязанцев // Вестник Санкт-Петербургского университета. Серия 5. – 2013. – Выпуск 1. – С. 3-14.
5. Міграція в Україні: факти та цифри [Електронний ресурс] / Міжнародна організація з міграції. Представництво в Україні. – Режим доступу : [http://iom.org.ua/sites/default/files/ukr\\_ff\\_f.pdf](http://iom.org.ua/sites/default/files/ukr_ff_f.pdf).
6. Зайка К. Модели национальной интеграции в условиях возрастания иммиграционных потоков / К. Зайка // Мировая экономика и международные отношения. – 2015. – № 6. – С. 59-70.
7. Цапенко И. Субъективное благополучие населения и миграция / И. Цапенко // Мировая экономика и международные отношения. – 2015. – № 4. – С. 23-36.
8. Малахов В. Интеграция мигрантов как административная проблема: опыт Евросоюза / В. Малахов // Мировая экономика и международные отношения. – 2015. – № 1. – С. 77-87.
9. International migration 2013 [Electronic resource] / United Nations. – Mode of access : <http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/wallchart/docs/wallchart2013.pdf>.
10. Холзман Р. Проблемы и перспективы развития международной миграции в ЕС, входящих в него государствах, в соседних странах и регионах: вопросы политики [Электронный ресурс] / Р. Холзман, Р. Мюнз // Институт перспективных исследований: 2-й Стокгольмский семинар по режимам глобальной мобильности населения, Стокгольм 11-12 июня 2004 г. – Режим доступа: [http://siteresources.worldbank.org/INTLTM/Publications/20338625/Holzmann\\_Munz\\_Rus.pdf](http://siteresources.worldbank.org/INTLTM/Publications/20338625/Holzmann_Munz_Rus.pdf).
11. Sharun Mukand. International migration, politics and culture: the case for greater labour mobility / Sharun Mukand // The CAGE House Series. – 2012. – № 2. – P. 1-12.
12. Global Wage Report 2014/15 [Electronic resource]. – Mode of access : [http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/@publ/documents/publication/wcms\\_324678.pdf](http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/@publ/documents/publication/wcms_324678.pdf).
13. Dadush U. The effect of low-skilled labor migration on the host economy [Electronic resource] / U. Dadush. – Mode of access : [http://www.knomad.org/powerpoints/working\\_papers/Effect%20of%20Low%20Skilled%20Labor%20Working%20Paper%201.pdf](http://www.knomad.org/powerpoints/working_papers/Effect%20of%20Low%20Skilled%20Labor%20Working%20Paper%201.pdf).
14. Ким А. Возвращение домой [Электронный ресурс] / А. Ким // World Economic Journal. – Режим доступа : [http://world-economic.com/ru/articles\\_wej-243.html](http://world-economic.com/ru/articles_wej-243.html).
15. Stephenson S. Labour mobility / S. Stephenson, G. Hufbauer // Preferential trade agreement policies for development/ Edited by J-P. Chau, J-C. Maur. – The International Bank for Reconstruction and Development. – Washington : The World Bank, 2011. – P. 275-306.
16. Попов Д.С. Трудовая миграция из Таджикистана в цифрах [электронный ресурс] / Д.С. Попов: Российский институт стратегических исследований. – Режим доступа : <http://riss.ru/analytics/17465/>.
17. Lazarovicz A. The intra-corporate transferees directive: time to break the deadlock [Electronic resource] / A. Lazarovicz : European policy centre, 8 April, 2013. – Mode of access : [http://www.epc.eu/documents/uploads/pub\\_3445\\_intra-corporate\\_transferees\\_directive.pdf](http://www.epc.eu/documents/uploads/pub_3445_intra-corporate_transferees_directive.pdf).

UDC 330.322.4 (477) (045)

**Diaby A.**

*Student of the Department of International Economic Relations and Business of the Educational and Research Institute of International Relations, National Aviation University*

## MODERN SCALES AND STRUCTURAL DIMENSIONS OF INVESTMENT COOPERATION BETWEEN UKRAINE AND FRANCE

The article describes the stages of investment relations development between Ukraine and France and their effect on the structure of the Ukrainian economy. It's Based on a retrospective analysis of the basic tendencies and prospects of investment cooperation. Also revealed promising projects and areas of cooperation between the countries. Investigated the problems of investment cooperation and ways to solve them. Detected the role of French investments as a factor in the modernization of Ukraine's economy.

**Keywords:** international capital flows, investment climate, foreign direct investment and investment cooperation.

### **Діабі А. СУЧАСНІ МАСШТАБИ ТА СТРУКТУРНІ ВИМИРИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА ФРАНЦІЇ**

У статті розглянуто етапи розвитку інвестиційних відносин України і Франції та їх вплив на структуру української економіки. На основі ретроспективного аналізу визначено основні тенденції та перспективи інвестиційної співпраці. Також виявлено перспективні проекти і галузі взаємодії країн. Досліджено проблеми інвестиційного співробітництва та шляхи їх вирішення. Надано оцінку ролі французьких інвестицій як чинника модернізації економіки України.

**Ключові слова:** міжнародний рух капіталу, інвестиційний клімат, прями іноземні інвестиції, Інвестиційне співробітництво.

### **Диaby А. СОВРЕМЕННЫЕ МАСШТАБЫ И СТРУКТУРНЫЕ ИЗМЕРЕНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОГО СОТРУДНИЧЕСТВА УКРАИНЫ И ФРАНЦИИ**

В статье рассмотрены этапы развития инвестиционных отношений Украины и Франции и их влияние на структуру украинской экономики. На основе ретроспективного анализа определены основные тенденции и перспективы инвестиционного сотрудничества. Также выявлены перспективные проекты и области взаимодействия стран. Исследованы проблемы инвестиционного сотрудничества и пути их решения. Оценена роль французских инвестиций как фактора модернизации экономики Украины.

**Ключевые слова:** международное движение капитала, инвестиционный климат, прямые иностранные инвестиции, инвестиционное сотрудничество.

**Statement of the problem.** Investment relations between Ukraine and France are essential for a sustainable development of the national economy, especially in the current financial and economic crisis. It plays an important, pivotal role in the promotion of their national economic interests on the international arena by developing an optimal model for the interaction and complementarity of the national economic systems of

the two countries and for the implantation of their reproductive systems in the international division of labor and the global economy, as well as by ensuring the effective utilization of international capital flow channels by the countries.

**Analysis of recent research and publications.** Review of Ukrainian-French external economic relationship was the subject of analysis in the works of domestic